

GLASNIK

AVGUST 1987, ŠTEVILKA 8, LETO XXI

IMP Glasnik izdaja Delavski svet sozda IMP — Industrijska montažna podjetja v 7.200 izvodih. Uredništvo: Ljubljana; Likozarjeva 6, telefon (061) 321-043. Glavni in odgovorni urednik je Janez Votek. Člani odbora za obveščanje sozda IMP so: Ladislav Abraham, Anka Brezec, Aleš Fujan, Bojan Germovšek, Dušan Hočvar, Vinko Jager, Dragica Janežič, Jože Kovač (predsednik), Biserka Lazar, Marija Leskovar, Joži Pipp, Majda Slapar, Silva Škoda, Tomaž Strakl, Helga Volk, Primož Zupančič, Marjan Žnidaršič. Tiska Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Nenaročenih rokopisov ne vračamo. Po mnenju Sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1-72 z dne 26. 9. 1974 je IMP Glasnik oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.

Proslava in ogled novo odprte tovarne Več na 4. strani

Na gradbišču Iskre-Delte

OV uporabil helikopter

IMP dela na proizvodno poslovnem objektu Iskre Delte v Stegnah vse instalacije (Elektromonter električne instalacije, OV vodo, centralno kurjavo in ostale cevne instalacije, Klima montaža ventilacijo in klimatizacijo, Inženiring pa koordinira instalacijska dela). To delo je IMP dobil na osnovi dobrega sodelovanja s sozdom Iskre.

Ker so gradbinci s svojimi deli zamujali, so naši monterji začeli delati sredi najhujše zime — sredi februarja letos. Tako so na primer v zmrznjena tla polagali instalacije v izkope, ki so jih gradbinci naredili s kompresorjem. Vso zimo je bil objekt odprt, vendar so naši monterji kljub prepihu, mrazu in padavinam nemoteno nadaljevali z delom.

V »špic« je bilo na gradbišču 80 IMP-jevih monterjev. Zdaj jih je na objektu še polovico v glavnem električarjev.

Od Oveja je vodja montaže na

tem gradbišču Ignac Bobič in Darko Kocjančič, od Klima montaže Ivan Džuran, od Elektromonterja Franci Mrkun, iz Inženiringa pa koordinira delo Stane Švajger.

Glavni izvajalec vseh del je slovenjegraški Progres, grad-bena dela izvaja SCT Ljubljana.

Progres opravlja tudi nadzor nad gradnjo. Vrednost vseh IMP-jevih del na tem objektu je 1.450.000.000 dinarjev.

Od naših del so klima instalacije zaključene. Pri strojnih instalacijah so ostala še nedokončana dela v toplotnih in klimatskih strojnica. Vsa dela pa morajo naši zaključiti avgusta.

Sodelovanje med investitorjem in izvajalcem Progresom je bilo za današnje čase zelo dobro, je povedal Stane Švajger iz Inženiringa.

27. julija je OV montiral hladilne stolpe na streho Deltinega objekta. Za dviganje pa je uporabil helikopter kranjske gorske reševalne službe (GRS), saj je le-ta po kalkulacijah skoraj za 100 odstotkov cenejši kot so SCT-jeva dvigala.

M. P.

Helikopter prenaša oremo (Foto: S. Ž.)

Delitev OD po novem

Z interventnim zakonom o izplačevanju osebnih dohodkov je konec. V septembru naj bi že začeli izplačevati osebne dohodke na osnovi družbenega dogovora. V skladu z družbenim dogovorom bo potrebno uskladiti tudi samoupravne akte organizacij združenega dela. Kot nam je povedal vodja pravne službe Tone Marolt, se na ravni sozda pripravljajo sporazum o osnovah in merilih delitve dohodka in čistega dohodka, ki bo usklajen z novim družbenim dogovorom. Teze so dane v javno obravnavo, o njih bodo najprej razpravljali delegati komisije za samoupravljanje in družbenoekonomske odnose. Na osnovi razprave bo oblikovan predlog, o katerem bo konec meseca razpravljala in ga potrdila delavska svet sozda. Sicer pa bodo sporazum potrdili zbori delavcev. Javno pa je, kot pravi Tone Marolt, da bodo morale delovne organizacije vnesti v svoje pravilnike ustrezne spremembe na osnovi sporazuma, ki jih bodo prav tako potrdili delavci na zborih.

ju

Sanacija skladišča

Če ne do denarja zavarovalnice, dobrodošla pomoč sozda

Tehnomontovci, ki jih je pred poldrugim mesecem obiskal ogenj v skladišču repromateriala in gotovih izdelkov, so se po požaru lotili sanacije v dveh smereh in sicer tako, da so blago, ki je ostalo nepoškodovano, preselili v drugo skladišče (tega jim je dal na razpolago Gramex), neuporaben material odstranili, delno poškodovanega pa bodo očistili.

Druga smer sanacije pa je bila v tem, da so pri dobaviteljih in kooperantih naročili blago, ki ga potrebujejo za realizacijo sklenjenih pogodb in pri dobaviteljih apelirali na čim krajše dobavne roke.

Tehnomont je imel na dan požara (25. junija) vrednost zaloga 854 milijonov dinarjev, od katerih je bilo v požaru uničeno za 468 milijonov dinarjev zaloga (to je 54 odstotkov), pa za 24 milijonov dinarjev osnovnih sredstev (paletni viličar, kontejner, skladiščni regali...). Vse te zaloge materiala so bile zavarovane po knjižni vrednosti. Lani je ta tozda na

predlog Zavarovalne skupnosti Triglav sklenil še dodatno zavarovalno pogodbo, ki vključuje tudi porast vrednosti zaloga zaradi inflacije. Tako v tozdu Tehnomont računajo, da jim bo Zavarovalna skupnost Triglav povrnila škodo v višini knjižne vrednosti zaloga in razliko do dejanske vrednosti zaloga na dan požara.

Pričakujejo, da bodo že v kratkem času od Zavarovalnice dobili akontacijo na račun škode. Če pa jim to ne bo uspelo, pa pričakujejo pomoč sozda IMP — zlasti Interne banke v obliki ugodnejših kreditov za obratna sredstva.

M. P.

Merilno zagonska služba

Priznana oprema

Elektromonter ima v okviru svoje dejavnosti tudi merilno zagonsko službo (v njej je zaposlenih 6 delavcev), ki se ukvarja z meritvami električnih instalacij in naprav jakega in šibkega toka. Meritve, ki jih opravlja predvsem v proizvodnih obratih, poslovnih stavbah, razdelilnih transformatorskih postajah in vodovodih, so naslednje: nizkonapetostnih instalacij, strelvodnih napeljav na transformatorskih postajah, na kompenzacijskih napravah in numerična obdelava električnih parametrov v omrežjih.

Omenjena služba opravlja v glavnem meritve na področju elektrotehnike na objektih, na katerih dela Elektromonter, poleg tega pa dela tudi za zunanje naročnike. Precej sodeluje tudi s Tenom energetiko zlasti pri meritvah in nastavitvah zaščit na visokonapetostnih kompenzacijskih napravah. Šest mesecev pa s to delovno organizacijo sodeluje tudi na področju registracij in analiz višjih harmonskih frekvenc.

Za opravljanje takega dela je služba zelo dobro opremljena z merilno opremo priznanih domačih in tujih proizvajalcev, kot so: Iskra, Elektronika Zadar, Helwett Packard, Norma, Tektronix Baur itd.

V novih prostorih v Plavi laguni imajo opremljen laboratorij za meritve transformatorskega olja in umerjanje električnih naprav in elementov.

Za kvalitetnejšo ponudbo storitev merilno zagonske službe so letos kupili moderno ameriško računalniško opremo za analizo višjih harmonskih frekvenc v omrežjih. Uporabili jo bodo pa lahko tudi za računalniško obdelavo registracij električnih veličin. Oprema je skupaj z dajati ami stala približno 30 milijonov dinarjev. Pobudo za nabavo te opreme so tako vodilni v Elektromonterju kot tudi delegati delavskega sveta sprejeli s polno mero razumevanja. Ob nabavi te opreme so ugotovili, da so delavci, ki naj bi upravljali s to opremo, pre malo strokovno usposob-

ljeni, zato so jih napotili na računalniške tečaje, ki jih je organiziral Hermes. Delavci so tečaje, ki so trajali 100 ur, obiskovali ob delu in jih uspešno zaključili.

Od tedaj, ko so nabavili to opremo, je omenjena služba opravila 25 analiz višjih harmonskih frekvenc v glavnem za zunanje naročnike in za Ten energetiko.

Ker nameravajo v Elektromonterju to dejavnost razširiti, bodo v prihodnje nabavili še en merilni avtomobil, ki bo namenjen predvsem za prevoz omenjene opreme.

Kot je povedal Ivan Opeka, je ta Elektromonterjeva služba v primerjavi s pooblaščenimi ozdi, ki so registrirani za podobno dejavnost, najbolj opremljena.

Zaradi zahtevne opreme — predvsem uvožene, pa meni, da bodo morali posvetiti več časa strokovnemu izobraževanju.

Kakšen je način dela te službe? Za vsako delo, ki naj ga ta služba opravi na objektu, dobi interno naročilnico za objekte, na katerih dela Elektromonter, za dela zunanjih naročnikov pa naročilnico za usluge. Ko pa gre za večja dela, pa sklene Elektromonterjeva komercialna služba z naročnikom pogodbo. Delež zunanjih naročnikov se v primerjavi z domačimi iz leta v leto povečuje, zato računajo, da bodo sčasoma povečali število zaposlenih predvsem elektrotehnikov in inženirjev.

Nadaljevanje na 2. str.

Tehnološki preboj

Pogosto je mogoče slišati na nekaterih političnih konferencah, kako stagniramo, kako ni pravih naložb in sploh, da bi bilo vse skupaj potrebno spremeniti. Toda besede so eno, dejanja pa drugo.

Vse je preveč načelno, zato se vsakdo znajde tako, kakor ve in zna, odvisno pač, kako stoji in, kakšna je smelost in drznost poslovnodnega sestava posamezne delovne organizacije. In ne nazadnje je tu še okolje, v katerem kakšna organizacija deluje. To so tisti kazalci, ki parcialno in bolj naključno kot sistemsko ekonomskopolitično podpirajo nosilce družbene reprodukcije, ki imajo prodorne ideje in jasne razvojne cilje, dobro vodstvo in kadrovsko osnovo ter uspešno upravljajo družbena sredstva. To naj bi bila osnova, ki nas pelje iz razvojne krize v bolj kakovosten in dinamičen razvoj, ki je usklajen s svetovnimi tehnološkimi in produktivnostnimi kriteriji. Skratka gre za prevladovanje tehnološkega imperativa nad ekstenzivnim razvojem, ki nas je že pripeljal do krize in načel našo lastno substanco.

Zato se ne smemo čuditi, če je tovrstnih projektov, ki so usmerjeni v prihodnost pod težo tehnološkega imperativa, tako malo, Nedvomno je Avtomatika organizacija, ki je presegla ekstenzivne kriterije uspešnosti in, ki ji je merilo uspešnosti uveljavljanje tehnološkega imperativa. Čeprav je tudi le-ta v preteklosti natekla na nekatere ovire v okolju za kate-rega je značilno, da ima v njem dominantno vlogo stara industrija, ki je okorela in inovacijsko zaprta, zato tudi (glede na svojo moč) težko sprejema kakršno koli tehnološko inventivnejšo panogo (še posebej, če ji je vsaj navidez sorodna) v svoje okolje.

Nedvomno je odraz prodornosti in uspešnosti delovne organizacije Iko in njenega tozda Avtomatika v koncentraciji pameti in znanja. S tem je namreč ponovno potrjena sociološka hipoteza, da je to pogoj za uspešnost, prodornost in visoko prilagodljivost delovne organizacije. Gre torej za dojetje in udeležanje tehnološkega preboja, ki ni pomemben za tozda ali delovno organizacijo kot tako, ampak za celoten sistem IMP.

Resda v tem trenutku ne smemo zanemariti dosežkov ostalih organizacij v sistemu IMP, vendar Avtomatika vseeno odstopa ali izstopa, dokaz za to je nad 60 visoko ali višješolsko usposobljenih strokovnjakov od nekaj čez 290 zaposlenih. To dokazuje tudi podatek o vlaganjih v razvojno delo, ki znaša nekaj čez 6 odstotkov ustvarjenega prihodka. Resda to še zmeraj ni svetovno povprečje, je pa krepko nad jugoslovanskim povprečjem. Torej, če si sedaj zastavimo vprašanje uspešnosti in če hočete ekonomske učinkovitosti naložbe v prihodnje, zlasti pa v času, ko bo potrebno odplačevati anuitete za investicijo, smo pri drugem delu investicije in organizacije, t.j. človeškem faktorju. Ta ima sicer »kvantitativno« osnovo.

Vendar bo sedaj odigral ključno vlogo v najširšem pomenu besede, kot način in stopnja izobraževanja, način nagrajevanja, socialne varnosti, stopnje identifikacije s podjetjem, pojmovanje in vrednotenje osebnega in kolektivnega uspeha, stimuliranja inovacij, kriterijev za napredovanje, pojmovanje delovnih in drugih vrednot.

J. VOTEK

Nadaljevanje s strani 1

Nova merilna tehnika

Inšpekcijske službe, ki opravljajo strokovni nadzor — tako doma kot v tujini, se v glavnem brez pripomb strinjajo s storitvami Elektromonterjeve merilno zagonske službe. Če pa pri svojih rednih pregledih v ozidih ugotovijo kakšne pomanjkljivosti, pa ozde za odpravo pomanjkljivosti napotijo v omenjeno Elektromonterjevo službo.

Ta IMP-jeva merilno zagonska služba je doslej opravila registracije in meritve električnih parametrov na naslednjih večjih objektih: IMV Novo mesto, Gorenje Velenje, Donit Medvode, Đuro Salaj Krško, Belt Črnomelj, Salonit Anžovo, Železarna Jesenice, Cementarna Beočin. Strokovnjaki te službe tako dela opravljajo tudi v tujini: v Iraku, Alžiru in v Sovjetski zvezi — to je na objektih, kjer dela IMP.

M. P.

Razširitev ISA

Naložba na lastnih nogah

Ko pišemo o uspehih kakšne delovne organizacije, se ponavadi ne obračamo v njeno preteklost, ampak pojemo slavospeve sedanosti. Vendar, tokratni zapis je potrebno začeti le nekoliko drugače. Resda je v svetu praksa, da so krizne razmere tiste, ki mobilizirajo razvojni potencial neke organizacije. Kot nam je povedal direktor konjskega Isa Alojz Kračun, je na odločitev za novo investicijo vplivala sanacija delovne organizacije v letu 1983, oziroma 1984. Takrat so se odločili za sanacijo proizvodnje in povečali rast proizvodnje za 270 odstotkov, kar je bilo krepko nad inflatornimi gibanji. Vse to so dosegli z nespremenjenim številom zaposlenih.

To je bila osnova za razmišljanje in začetek osvajanja novih programov ter izboljšave tehnoloških pogojev na obstoječem programu. V investicijskem elaboratu so predvideli gradnjo nove lakirnice, prostore za nepretrgan elektrostatični proces, najpomembnejša pa je proizvodna hala za program elektrotermije, hkrati pa so pridobili tudi del novih upravnih prostorov in prostorov za tehnološko razvojni oddelek. S to investicijo

Verjetno posebnih težav pri uresničevanju zastavljenih ciljev ne bodo imeli. Dokaz za to je financiranje sedanje investicije, ki so jo sfinancirali sami, najeli so samo del sredstev, to je sredstva iz sklada za financiranje prioritarnih investicij sozda. Kljub temu so optimisti, čeprav položaj v njihovi dejavnosti ni najbolj rožnat. Večje napore pa bo potrebno vlagati v pridobivanje kadrov, kajti elektro dejavnost v konjski občini nima tradicije,

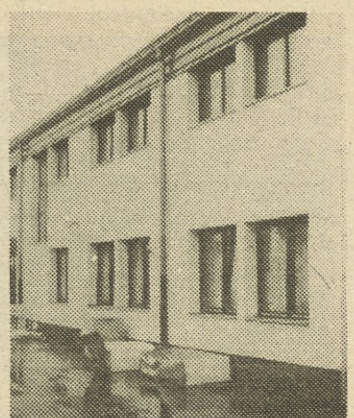

Oprema za preizkušanje

je Iso pridobil 2400 kvadratnih metrov prostora. Gradbena dela je opravil Ingrad iz Celja tozdr Slovenske Konjice, montažna dela pa Elektromonter in mariborska Montaža. Sami pa so uredili in montirali preizkuševalnico za program elektrotermije v novi proizvodni hali.

Za Iso pomeni ta investicija možnost za prehod iz enostransko usmerjenega programa v pridobivanje novih programov, kar daje organizaciji večjo raznolikost in učinkovitost v poslovanju in trženju. To je tudi začetek druge faze uresničevanja dolgoročno zastavljenih ciljev.

Lojze Kračun pravi, da si je Iso s tem ustvaril pogoje za industrijski razvoj, seveda ob določenih vlaganjih in posodabljanju tehnologije. Poleg tega je sedaj Isova prioritarna naloga vlaganje v strokovne kadre in oblikovanje razvojno raziskovalnih skupin. Tovrstno delo bodo tudi ustrezno materialno podprli s 5 do 7 odstotnim vlaganjem v razvoj za omenjene programe. K temu še dodajmo, da se že pripravljajo na nabavo računalniške opreme, tako da že prej omenjene programe ustrezno informacijsko podprejo in poenostavijo nekatere upravne postopke.

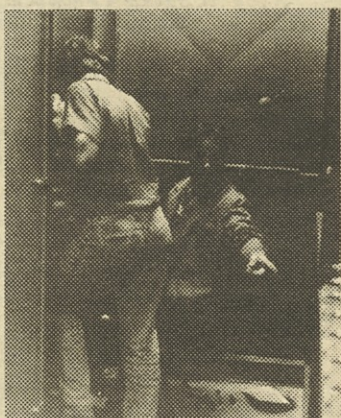
Pročelje nove hale

Preusmeritev

Elektroindustrijske peči

Isov srednjeročni cilj je bil preseči enostransko proizvodno naravnost in osvojiti poleg že obstoječe proizvodnje tehnološko zahtevnejšo proizvodnjo, ki bo zahtevala tudi več znanja na vseh ravneh ne samo na razvojnem področju. Tako so se odločili za program elektrotermije, ki je sicer širok pojem in ga je težko vsega obvladovati, toda v Iso so se odločili za izdelavo srednje frekvenčnih elektroindukcijskih peči za livarstvo.

V tem času zaključujejo dela na dveh pečeh in sicer na eni za livarno in valjarno 27. mart iz Novega Sada, ki bazira na lastnem znanju v sodelovanju z Inštitutom Jožef Stefan, Železarno Štore. Vsaka od omenjenih delovnih organizacij je prispevala svoje področje znanj. S tem, da bodo, kot sta povedala direktor Isa Alojz Kračun in vodja projektne razvojne skupine za elektroindukcijske peči inž. Silvan Križman, začeli s proizvodnjo frekvenčnega stabilizatorskega telisterskega pretvornika, ki je najzahtevnejši element elektropeči v Iso. Gre torej za princip: projekt Inštitut, izvedba Iso.

Dogovor med montažo

Pogled na celo peč

Kmetijski sejem

Konec meseca se bo začela ena od pomembnih sejamskih prireditev za IMP. Gre za Kmetijsko živilski sejem v Gomji Radgoni, kjer se bodo predstavile tri naše delovne organizacije. Paninija bo na sejmju predstavila nekaj novih in izpopolnjenih izdelkov predvsem iz programa sejalne tehnike. Po uspešnih preizkusih na posestvih v Bečuju in Drakuniču bodo predstavili sejalnico za sojo, prenovljeno sejalnico za ko-

ruzo, ki je licenčno povsem neodvisna.

Največ pa si obetajo od predstavitve celotne škropilne tehnike Holder, sami pa bodo predstavili motorno nahrbtno škropilnico, ki jo izdelujejo v sodelovanju s prej omenjeno firmo. Paninija bo imela svoj dan na sejmju v torek 25. avgusta, predstavitev svojih izdelkov za kmetijske kombinatne pa v četrtek 27. avgusta.

Pretvornik za Union

Prvi pri nas

V Tehnomontovem proizvodnem programu so poleg manjših toplotnih izmenjevalcev tudi večji presniki toplote, ki imajo po licenci firme GEA Ahlborna oznako VT — 80. Le te so začeli v Tehnomontu izdelovati letos in bodo do konca leta naredili štiri — od teh dva za Pivovarno Union, dva pa za Pivovarno v Apatinu.

Ti prenosniki toplote so predvsem namenjeni za večje pretoke različnih medijev (para, voda, mleko, pivo, sok, vino ...). Sedaj jih delajo v črni in nerjavni izvedbi.

Ogrodje zanje je v celoti narejeno v Tehnomontu, uvoženo so le kanalske plošče. Tak izmenjevalec tehta približno 3 tone. Toplotni (oziroma) ali ploščni izmenjevalci v tej velikosti, kot jih delajo sedaj ta IMP-jev tozdr, so prvi taki izmenjevalci ne le v IMP-ju pač pa tudi v Jugoslaviji.

Izmenjevalci, ki jih delajo za Pivovarno Union, so namenjeni za njeno novo varilnico, ki jo gradi. Eden od ploščnih izmenjevalcev za Union je grelec sladovine (70 do 93 stopinj Celzija) s pretokom 200 kubičnih metrov na uro. Le-ta je vreden okoli 25 milijonov dinarjev.

Drugi izmenjevalec, ki ga delajo za Union pa je hladilnik sladovine (95 do 6 stopinj Celzija), njegov pretok je 6000 kubičnih metrov na uro, njegova vrednost pa je 36 milijonov dinarjev.

Tehnomont za ETOL

Kakovost opreme

Tehnomont je v začetku letošnjega leta podpisal pogodbo s Tovararno arom in eteričnih olj ETOL — IFF Celje, za dobavo in montažo tehnološke opreme za nov obrat skladišča in hladilnice gotovih proizvodov in koncentratov v Škofji vasi pri Celju.

ETOL — IFF Celje je proizvajalec arom, baz, past in sadnih koncentratov za brezalkoholne in alkoholne pijače, sirupe, jogurte, sladolede, pudinge, barv za živilsko industrijo, začimbnih ekstraktov za mesno in konzervno industrijo, eteričnih olj, parfemskih komponent za kozmetično industrijo in podobnih proizvodov.

Za izdelavo sadnih koncentratov imajo organiziran odkup sadja po vsej Jugoslaviji. Ker niso imeli lastnega hlajenega skladišča, je bil promet s sadjem in kontinuiteta v dobavi zelo otežena. Zato so se odločili, da bodo zgradili svojo hladilnico s skladiščem za gotove proizvode in koncentrate in s tem izboljšali tudi kvaliteto svojih izdelkov.

Predračunska vrednost investicije za katero je ETOL — IFF razpisal natečaj, je znašala približno 1.600.000.000 dinarjev.

Za izvedbo investicijskih del so bili izbrani naslednji izvajalci:

- Gradis Celje za gradbeni del
- ITO Celje za hladilniško opremo
- Tim Laško za izolacijska dela
- Hidromontaža Maribor za skladiščne cisterne
- IMP Tehnomont Ljubljana za tehnološki del

Kompleten inženiring pa je prevzela Kovinotehna Celje. Tehnološke rešitve, na osnovi katerih je bil izdelan tudi strojno — tehnološki projekt, smo definirali skupno s tehnologi investitorja in predstavniki biotehniške fakultete. Projekt za izvedbo, ki vsebuje poleg strojno tehnološkega dela tudi elektro del z avtomatiko in regulacijo, samo izdelali v tozdu Tehnomont.

Tehnološki postopek je nekoliko zahtevnejši zaradi velike gostote in nizkih temperatur medija.

Celoten tehnološki postopek je razdeljen na naslednje tehnološke linije:

- sprejem in oddaja
- tehnološki razvoj
- pasterizacija
- egalizacija
- CIP Pranje
- sterilizacija

Posamezne linije bodo popolnoma avtomatizirane: to so CIP pranje in pasterizacija.

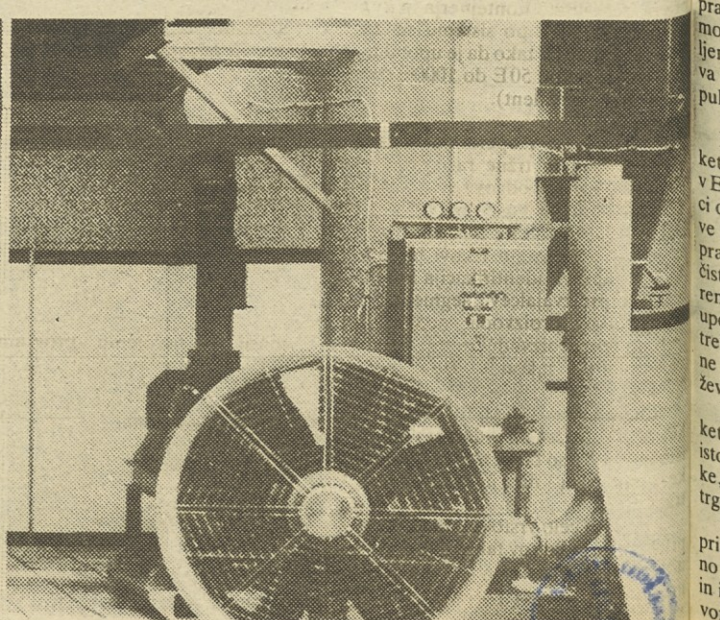
Vakuumski sesalnik

Lasten razvoj

Eko je lani začel izdelovati večnamenski vakuumski sesalnik, ki se uporablja za prenos in separacijo različnih prašnatih in drobnih zrnatih materialov kot na primer pesek za peskanje, livarski pesek, žitarice in podobno. Prvi sesalnik so izdelali za mariborski Tekol. Le-ta sedaj že uspešno deluje v Tekolovem obratu Rače pri Mariboru. Zdej pa je izdelan drugi sesalnik v modificirani izvedbi — prav tako za Tekol in bo lociran na njegovem delovišču v Uljaniku v Puli, kjer ga bodo najprej testirali.

Večnamenske sesalnike so razvili strokovnjaki v PMI-jevem razvojnem oddelku v sodelovanju z uporabniki in strokovnjaki napodročne antikorozijske zaščite. Delovanje in karakteristike sesalnika so bili preizkušeni in izmerjeni na Tekolovem delovišču. Testi so potrdili, da naprava odlično deluje tudi v najtežjih obratovalnih pogojih.

Razvite so tri velikosti vakuumskega sesalnika tipa VVS, da bi le tako zadovoljili vse pogoje dela.

Z novo tovarno rešena prostorska stiska

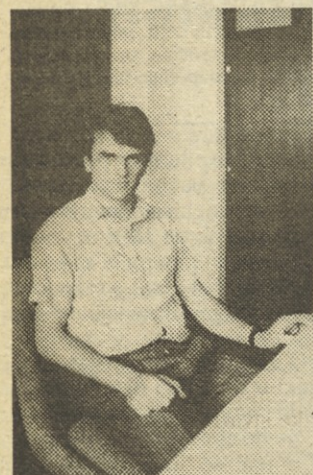
Investicija za povečanje izvoza

Gregor Levičnik, tehnolog v tozdu Avtomatika:

»V novi tovarni se pripravljamo na prenos tehnologije s klasične obdelave polizdelkov na obdelavo na CNC ali NC strojih, kar bo pripomoglo k povečanju produktivnosti. Sistemska rešitev pa je taka, da se predhodno pripravijo orodja in meritve orodij z ustreznim programom, potem pa se da prek razpisane delovne naloge delavcu v izdelavo predpisanih polizdelkov.«

S tehnološkega vidika pomeni nova proizvodnja velik napredek v smislu povečanja proizvodnje in kvalitete izdelkov.«

Aleksander Zalaznik, razvijalec v tozdu Avtomatika:

»Prednost nove tovarne je gotovo v tem, da smo sedaj vsi zbrani na isti lokaciji za razliko od prej, ko smo imeli prostore na treh mestih (v stari Avtomatiki, v delovni skupnosti Iko in v BS-3). Tako je bilo premalo povezanosti med posameznimi razvojnimi oddelki.«

Prejšnji prostori so bili premajhni, medtem ko je v novi tovarni dovolj prostora za vse oddelke.

Od razvojne opreme bomo čez približno dva meseca dobili računalnik, ki bo omogočal računalniško konstruiranje mehanskih in elektronskih elementov.

Z novo tovarno smo pridobili tudi možnost formiranja prototipne delavnice in laboratorija. Le tako bo mogoče hitreje izdelovati razvojne prototipe in s tem hitreje prenašati nove izdelke v redno proizvodnjo.

Za razvoj je pomembna nabava nove merilne opreme, ki jo bomo sicer uporabljali tudi za potrebe proizvodnje in bo omogočala natančnejše testiranje prototipov in izdelkov ničelne serije.«

Jože Hudolin, vodja procesne kontrole:

»Nova tovarna je bila vsekakor potrebna tako zaradi izboljšanja pogojev dela kot tudi zaradi boljše kvalitete izdelkov. Menim pa, da smo se prehitro preselili v novo tovarno, saj v njej še mnogo stvari ni dodelanih (tiskanje montaže strojev, čiščenje izdelkov med fazo...), kar je v precejšnji škodo kvalitete naših izdelkov. Mislim, da se bodo ob taki zavzetosti Avtomatikinih delavcev zadeve uredile tako, da ne bo problemov s kvaliteto kot tudi ne z realizacijo programa proizvodnje.«

Avtomatika proslava 21. julija, ki sovpada s slovenskim praznikom dnevom vstaje slovenskega naroda in s 40-letnico obstoja našega IMP-ja, je bila namenjena pomembnemu dogodku — odprtju novega proizvodnega objekta, ki bo IMP-ju zagotovil še uspešnejše gospodarjenje in je tudi po strokovni zamisli prilagojen vsem zahtevam sodobne proizvodnje in tehnologije. Naložba je bila vsekakor upravičena, kajti dosedanja prostorska stiska v tozdih Avtomatika in Črpalk je zavirala tehnološko posodobitev proizvodnje.

Z novo investicijo, ki je rezultat združevanja sredstev celotnega IMP-ja, se bo povečal izvoz na zahodno in vzhodno tržišče, pa tudi domače tržišče bo mogoče zapolniti. Zelo visoke načrte, ki jih je Avtomatika postavila za sedanje srednjeroče, bo uresničila predvsem s pomočjo nove opreme.

Novozgrajeni objekt bo omogočil tudi nekaj sprememb v proizvodno programski usmeritvi, saj bodo začeli izdelovati regulacijske sisteme tudi za področje finomehanike in specialne elektronike.

Prva faza novega objekta obsega enonadstropno proizvodno halo v velikosti 6000 kvadratnih metrov, ki je predvidena kot pritlični objekt z nadstropjem ter podkleten pritlični prizidek s 1000 kvadratnimi metri površine. V proizvodni hali so proizvodni prostori, preoblikovanje pločevine, razrez materiala, plastika, medfazna kontrola, priprava granulata, finomehanična delavnica, brusilnica, vzdrževanje, vrtnica, frezalnica, kontrola orodij, strugarna, siva litina, skladišče orodij, skladišče surovin s sprejemom, vhodna kontrola, toplotna postaja, trafo postaja, polnilnica akumulatorjev in strojnica s tovornim dvigalom in sanitarijami.

V kletni etaži so sanitarno-gardeborni prostori, strojnica za prezračevalne naprave, shrambeni prostor in dvonamensko zaklonišče.

Tehnološki proces v novi tovarni je zasnovan na strojnih obdelavah

— zmanjšanje odvisnosti od kooperantov, povečanje kvalitete polizdelkov in fleksibilnost proizvodnje.

Kaj pa pomeni investicija v občini? Kot je povedal predsednik izvršnega

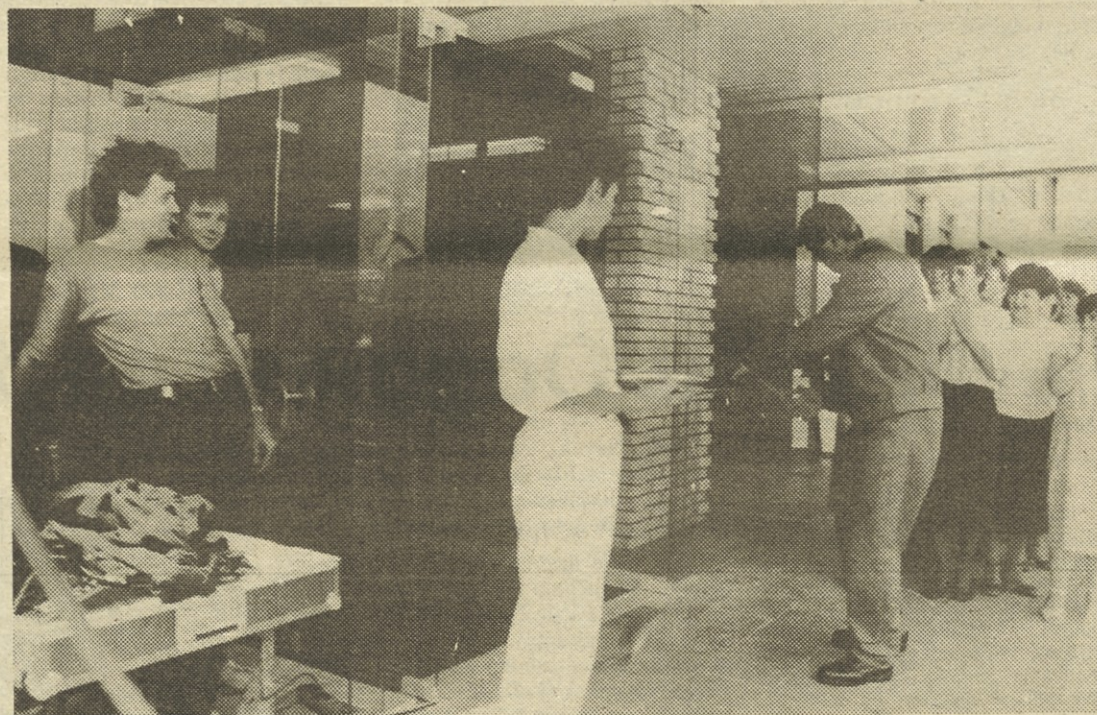
sveta Skupščine občine Šiška Peter Hočevar na tiskovni konferenci nekaj dni pred otvoritvijo, pomeni investicija prestrukturiranje gospodarstva občine Šiška in gre pri tem za velik tehnološki napredek, za nadomeščanje uvoza z izvozom, skratka za velik gospodarski preustroj. Poudaril je, da je precejšen del Avtomatikine nove opreme iz uvoza, vendar ne za to, ker je iz uvoza boljša, pač pa zato, ker je na domačem tržišču ni moč dobiti.

IMP-jev ženski pevski zbor, ki je pod vodstvom pevovodkinje Mire Cimperc zapel nekaj pesmi, učenci Osnovne šole narodnega heroja Franca Rozmana — Staneta pa so pripravili priložnostni program z recitacijami ob zvokih kitare.

Govorniki na tej veličastni proslavi so bili Franc Kumše, generalni direktor sozda IMP, Boris Gazvoda, direktor tozda Avtomatika; slavnostni govornik pa predsednik

Oddelek orodjarne

Rezanje traku

(struženje, freziranje, vrtnanje, brušenje, ozobljenje, razrez materiala, razrez pločevine, štancanje, brizganje plastičnih mas, termična obdelava in lotanje) in montaži (montaža elektronskih regulacijskih naprav, sinhronskih in koračnih motorjev, elektromotornih pogonov in gonil, elektromehanskih regulacijskih naprav, regulatorjev brez pomožne energije, ventilov ter spremljajoče dejavnosti).

Osnovni premateriali so ulitki iz sive litine in nodularne litine, razne vrste jekla, medi, aluminij, bron, plastične mase.

Pri izboru tehnologije so se v Avtomatiki odločili za naslednji koncept:

— za povečanje kapacitet, ki bodo omogočale realizirati planirano proizvodnjo s pogojem, da morajo biti izdelki kvalitetnejši od dosedanjih;

— za povečanje obsega proizvodnje ob minimalnem povečanju proizvodnih delavcev;

Franc Kumše, generalni direktor sozda IMP:

»Današnji sistemi ogrevanja, prezračevanja, klimatizacije in številni drugi zahtevajo visoko stopnjo regulacije z ozirom na zahtevane parametre. Proizvodnja teh elementov se odvija v zato specializirani tovarni, za katero danes odpiramo nove proizvodne prostore z modernizirano tehnologijo. V novih prostorih bodo našli svoj prostor številni kreatorji naših izdelkov s področja avtomatike, nastale bodo nove merilne proge, novi laboratoriji, proizvodni delavci se bodo našli ob novih strojih — vse to pomeni korak naprej v kvaliteto, kvantiteto in tehnološkem nivoju.«

Dolg je seznam novih izdelkov v proizvodnem programu nove tovarne. Vizija kreatorjev zajema tudi proizvodnjo robotov.

Iz uvoznika zahtevanih sestavnih delov za regulacije bo postala proizvajalec in izvoznik le teh ter prihranila in ustvarila precejšen del dragocenih deviznih sredstev.

Nova tovarna je zgrajena v predvidenem času in s predvidenimi sredstvi. Za to gre nedvomno zasluga poslovodnemu timu. 9000 članski kolektiv IMP-ja in širša družbena skupnost pa sta pridobila nov perspektiven proizvodni obrat, ki bo povečal ekonomsko moč in socialno varnost. S tem je dan lep prispevek slovenskemu prazniku dnevu vstaje in nov trden kamen v zgradbi IMP-ja ob jubilejnem letu obstoja.«

skupščine občine Ljubljana-Šiška Rado Roter.

Za sodelovanje in prizadevanje pri uspešnem zaključku nove velike Avtomatikine tovarne, so se samoupravni organi delovne organizacije Ika in tozda Avtomatika odločili za

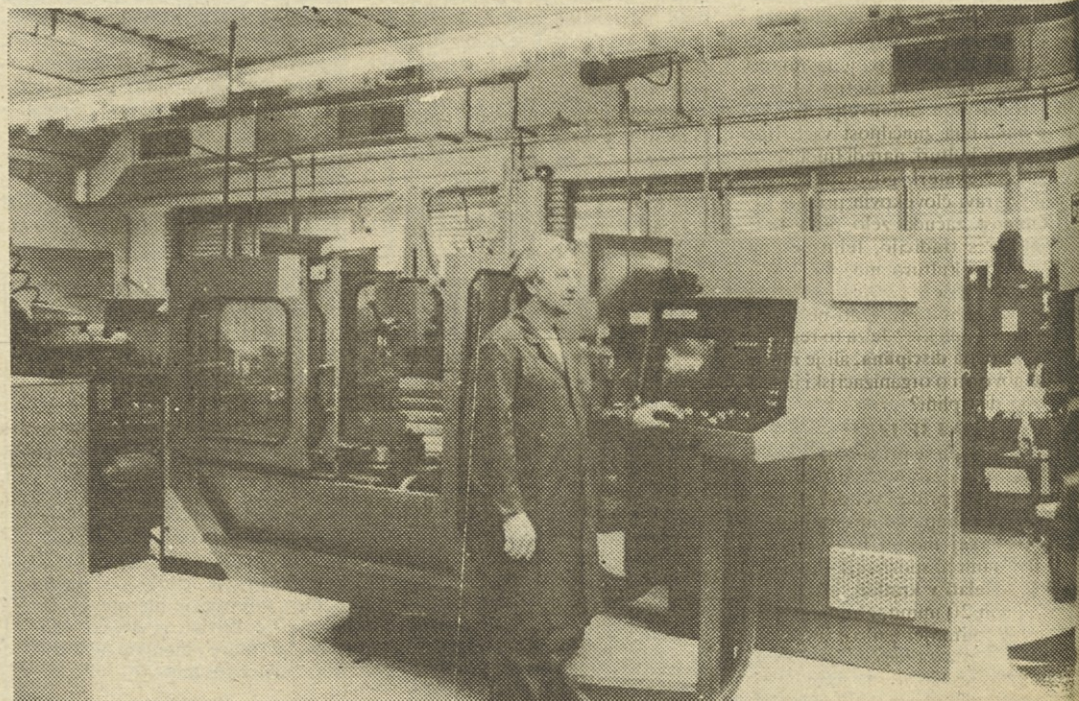
Rado Roter, predsednik skupščine občine Šiška:

»V današnjih časih so uspešno dokončane investicije predvsem rezultat zdravega gospodarjenja in spoznanega razvoja za bodočnost. To je predpogoj za obstanek tudi v situaciji, ko naj bi trg začel delovati z vso močjo svojih zakonitosti. Trg bo bolje od političnih razglabljanj uveljavil kriterij in presojo o sposobnosti gospodarskega življenja in zdrave tekme za dohodek, uveljavil kriterije, kdo je lahko resnični nosilec razvijanja nove proizvodnje in proizvodov, nove tehnologije, zveljavil kriterij prioritete investicijskih vlaganj glede na njihovo uspešnost.«

Prihaja čas, ko bo trg odločal o tem, kateri deli gospodarstva so sposobni živeti in se razvijati.

V delovni organizaciji Iko so prišli do inovativne rešitve substitutne proizvodnje uvoznih proizvodov, kar je skladno z našo plansko deklarirano usmeritvijo strukturalnih sprememb v gospodarstvu. Rezultati so zavidljivi, še posebej, ker je tudi konkurenčni boj vplival na stalno rast produktivnosti, ustrezno strokovno rast, kadrovske strukture, oziroma rast drugih kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja.«

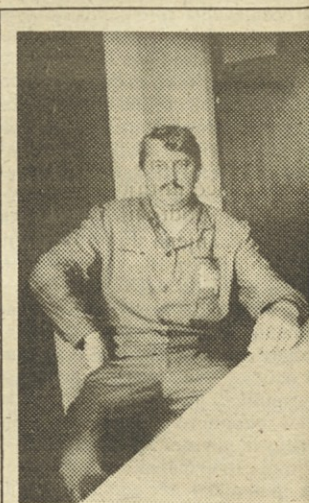
Za kulturni program so poskrbeli

Marjan Zalaznik, nastavljalec strojev:

»Težko je takoj po vselitvi v novo tovarno karkoli reči o dobrih in slabih straneh v njej, saj še vedno niso dokončno preseljena skladišča orodja in druga skladišča. Ko bodo te stvari postavljene tako, kot je zamišljeno, bo delo lažje in produktivnejše. V vrtnicah in rezkalnicah so stroji dokaj dobro postavljeni.«

Ker je sedaj vsa proizvodnja na eni lokaciji, bo delo tudi zame lažje, ker ne bo treba toliko hoditi kot prej, ko smo imeli prostore na različnih krajih ulice Jožeta Jame.«

Stane Zupančič, oblikovalec kovin:

»Tovarno smo začeli graditi zaradi izboljšanja delovnih pogojev, saj je bilo v starih proizvodnih prostorih nevarno, pa zaradi boljše kvalitete dela. Če hočemo izvažati na zahodno tržišče, moramo imeti ustrezne pogoje za delo in izboljšati kvaliteto naših izdelkov.«

Pogoji dela so boljši zato, ker so prostori obdelave sive litine ločeni od drugih proizvodnih prostorov, tako da oddelek oblikovanja sive litine, ki povzroča precej prahu, ne kvari več proizvodov, kot prej, ko so jih delali na sosednjih strojih.«

podelitev pismenih priznanj posameznikom in delovnim organizacijam.

V znamenje otvoritve nove tovarne je Avtomatikini delavec Stane Zupančič prerezal otvoritveni trak znak, da je tovarna odprta.

Vsi prisotni pa so si po odprtju ogledali tovarno znotraj njenih zidov, potem pa so bili povabljeni na gozla in tovariško srečanje.

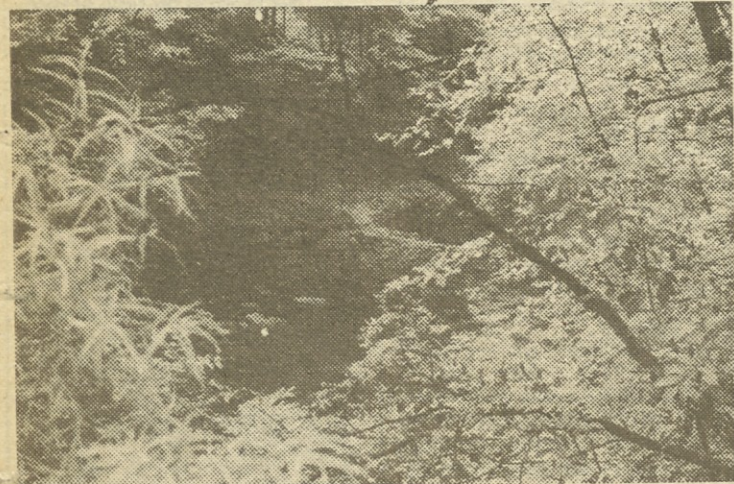
Prve dni po prazniku vstaje so Avtomatikini delavci začeli z delom v svoji novi tovarni.

M. P.

V besedi in sliki

Turizem so ljudje

Vse se vrti okrog turizma, čas je tak, da ne more biti drugače. Osrednji mediji so zazrti v zasedenost »turističnih tovarn« in posvečajo pozornost, ali bo devizni žakelj poln ali ne. Tu in tam lahko preberemo, kakšno vestičko o domačem gostu, še bolj poredko pa preberemo, kaj ob t.i. sindikalnem ali delavskem turizmu. To naj bi bilo poslanstvo naših obrobni medijev. Mi smo to tako dojeli in se podali na pot, da vam predstavimo ali vsaj približamo »turizem« IMP-ja. V tem primeru ne gre niti za turizem, ampak za počitniške domove za oddih IMP-jevih delavcev.

Pogled na jezero

Pomagati si je treba z lastnim vrtom

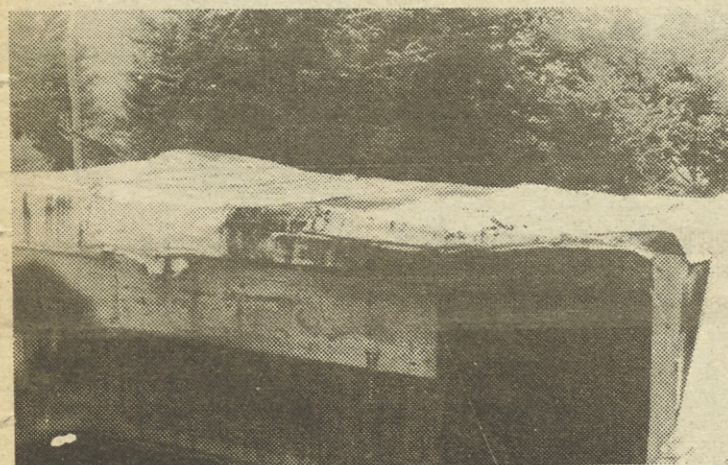
Morda ste pričakovali, da bomo začeli tam, kjer je najbolj vroče, kot je za zimo nujno začeti tam, kjer je najbolj mrzlo. Pa le ne bo tako. Odločili smo se za obratno pot. Resda ni v naši moči, ki zaenkrat nima kozmičnih razsežnosti, da bi spremenili letne čase, pa vendarle odločili smo se za obratno pot. Vsi, ki ste pričakovali zapis o katerem od naših primorskih počitniških domov, potrpite do naslednje številke. Takrat pričakujemo, da se boste nostalgčno spominjali na dolgo in vlažno poletje. Tokratni potep z Vojskega (torej poletno prijetnega in zimsko atraktivnega kraja) pa naj vas razvedri in animira hkrati.

VOJSKO CILJ

Kako predstaviti ta naš zimskošportni in turistični center oziroma dom na Vojskem? Za ustaljeno pot zapisovanja se človek težko odloči, ker potem to ni reportaža. Zato je naša pot nekoliko drugačna. Navdih za ta zapis je nastal že ob prvi službeni poti v Idrijo v našo delovno organizacijo Tio. Neposredno pred mestom me je zbudila v oči tabla z napisom Muzej v naravi — Divje jezero. Izhodišče, v kakšen kontekst postaviti našo predstavitev Vojskega je

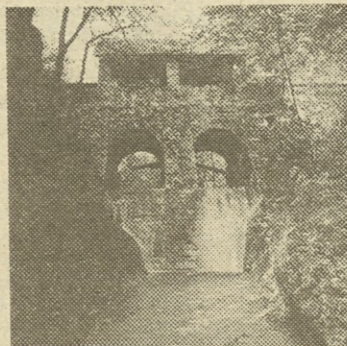

Klopca pod košato senco lipe je že prava redkost

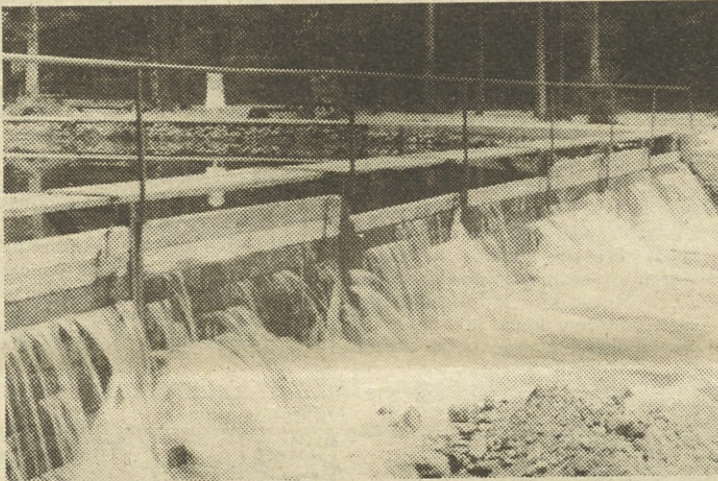
Drvarnica je arhitektonski spomenik posebne vrste

namreč lahko občudujemo tok Idrije, mimogrede je tu še spominsko obeležje legendarnem primorskemu partizanu Janko Premrlu-Vojku. Nevsiljivo neposredno ob cesti, ko zapeljete na levi breg Idrije je gostilna, ki ji domačini pravijo »Pri Fežnarju«. Ko smo prišli do lajšta — sotočja Idrije in Belce — kot nam je povedala prijazna domačinka v prej omenjeni gostilni, smo se dejansko lahko prepričali nad mikavnostjo in enkratno urejenostjo naravnega kopaljšča.

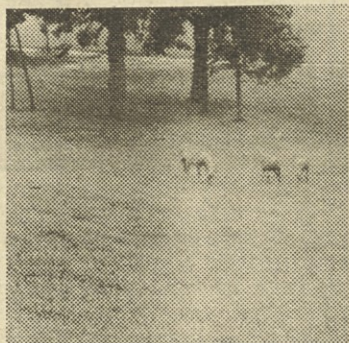

Znamenite Klavže

Makadam je postal že nekaj stereotipnega v smislu, da je pač to pot, ki je za popotnika — predvsem civiliziranega popotnika — nezanimiva in služi zgolj za potrebe redko naseljenih krajanov ali pa gozdnih delavcev, toda presenetila sta nas kamniti utrdbi na Belci. Ko smo si »zadevo« pobliže ogledali, smo ugotovili, da so zidane kamnite pregrade — Klavže. Po poizvedovanjih, čemu te sicer enkratne pregrade, smo dobili odgovor,

Poletni bazen na Idriji

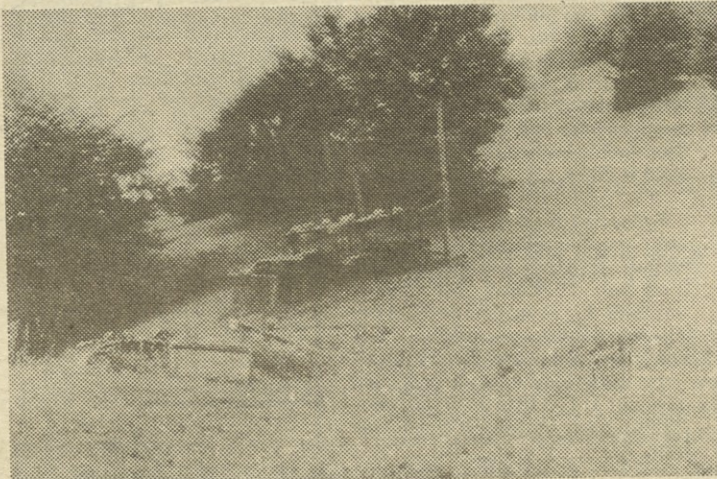

Žrebica z žrebički

saški kralj Friderik Avgust II, vendar še danes niso razkrite njegove skrivnosti. Divje jezero je najmočnejši kraški izvor na severnem robu Črnovrške planote, dolgo je 65 metrov, 30 široko in 15 metrov globoko, tako piše v knjigah. Po ugotovitvah raziskovalcev se napaja po dolgi sifonski cevi, ki so jo potapljači raziskali do globine 83 metrov, vendar dna še ni bilo videti. Voda se zbira na višavju visoko nad njim, da ob obilnem deževju z vso silovitostjo bruha na dan in se po Jezernici, najkrajši slovenski reki zliva v Idrijo. Okolica Divjega jezera je prav tako enkratna. Tu se začne ali končuje slovenska geološka pot. Popotovanje ne bi bilo popotovanje, če se ne bi podali po poti naprej. Drži pa tudi, da je s pisanjem tako kot s slikanjem, če hočeš kaj napisati moraš neposredno videti. Ves čas po poti ob Idriji navzgor

Ti sta si zamislili

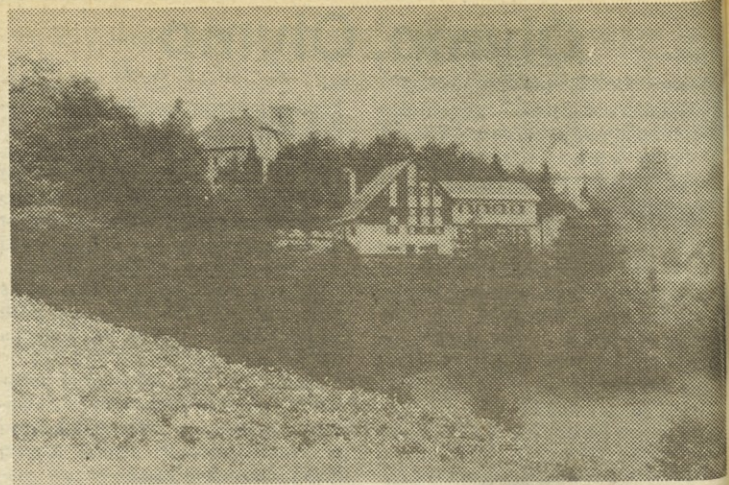
Zob časa ga je začel, brez človeške roke se ni moč zoperstaviti

da so bile zgrajene v drugi polovici 18. stoletja. Služile pa so za plavljenje lesa in za potrebe rudnika živega srebra v Idriji. Škoda, da se človek ne ukvarja z vsem, s čimer se ukvarjajo drugi ljudje. Tokrat nam je bilo kar žal, da se nismo podali v »jagerijo«, ko smo šli mimo Krekovš, kjer sta gozdarska in lovska kočica. No, da se ne pozabimo na partizansko bolnišnico Pavla, na katero nas spominja le še obeležje. V Mrzli rupi smo spet naleteli na križišče. Če se izletnik odloči na levo, seveda z naše strani, ga pot zanese do Hudega polja, do Bukovega vrha. Vendar za to naj se odločajo obiskovalci Vojskega, ki pridejo tja z drugačnimi nameni ne po službeni dolžnosti. Mi smo zavili na desno in se mimo Razorov počasi prebili do Vojskega. To je bil navsezadnje tudi cilj našega potovanja.

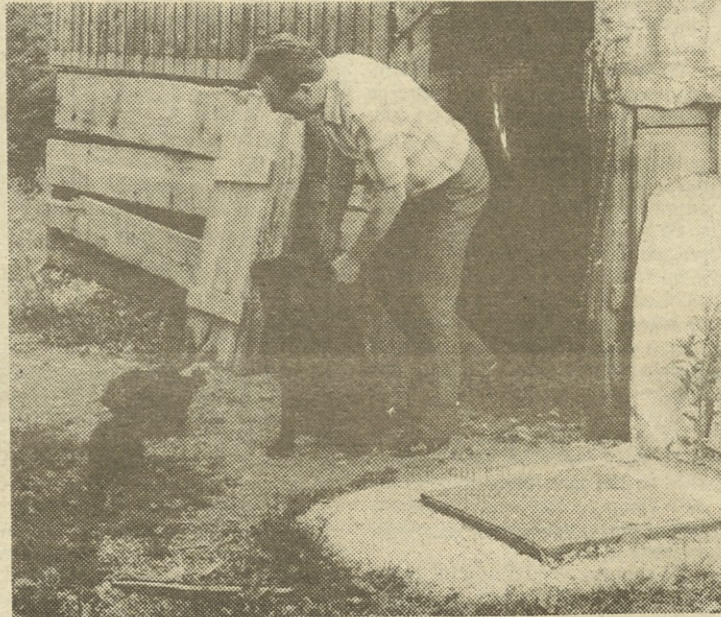
Prvo, kar smo poiskali, je bil seveda naš počitniški dom, ki je nekaj dni pred našim obiskom, po krajšem oddihu delavcev, začel z delom za drugo polovico periodičnega obračuna.

OKOLJE IN LJUDJE

Naš zapis smo naslovili »Turizem so ljudje«. To, da se nismo oprijeli že izpetega gesla »Turizem smo ljudje«, ni naključje. Kajti zmeraj se nam mora zastaviti vprašanje, ali smo kot turisti dejansko taki, kot »ljudje«, kot se to od nas pričakuje po etični ali moralni plati. Žal je že tako, da smo mi bolj naključni turisti pa tudi pravega stika s turisti pogosto nimamo, zato je vse to bolj odvisno le od tistih, ki v turizmu delajo. Vojsko, oziroma naš dom, ima svojo dušo. Prekrasen objekt, ki se sklada s pokrajino, če

Počitniški dom na Vojskem

Matijo najdeš vsepovsod. Tudi čuvarici z naraščanjem se je treba posvetiti.

seveda izvzamemo posebno arhitektonsko umetnino — DRVARNICO — ima namreč poleg svoje lepote tudi ljudi, ki skrbijo zanj in za tiste, ki ga obiskujejo. Ti in naključni obiskovalci se lahko prepričajo, kaj pomeni duša in srce še tako lepega objekta. Nenazadnje dokazuje to tudi njegova zasedenost. Pred letnim oddihom je bil dom ves čas polno zaseden, sedaj nekaj dni po ponovnem »obratovanju« pa je že spet skorajda polovično zaseden. Presenetljivo je, kako ti trije ljudje sploh zmorejo takšno obremenitev. Vsi trije Mara — šefica, Matija — skrbnik in Mici so že vsi upokojeni, sedaj pa že drugo leto »furajo« v počitniškem domu na Vojskem. Toda kljub uspehu, ki se kaže skozi vračanje gostov na Vojsko, pa stalno prihajanje novih, ki so jih spodbudili znanci za obisk, jim pojenjuje moči. Po človeški plati je to tudi razumljivo, saj držati v nitih celotno poslovanje, posvečati se vsakemu gostu posebej, kuhati, pomivati, pospravljati je za 3 ljudi le preveč. Vendar ti ljudje imajo odnos do dela in odnos do ljudi.

VRTIČEK

Pustimo, sedaj ob strani, da recimo, gostu, ki potarna, da mu ne odgovarja preveč mastna hrana ali tako ali drugače pripravljen krompir, takoj ustrežejo. Odras njihovega odnosa do doma in ljudi je skrbno urejen vrtiček ob domu, kjer sedaj režejo najnujnejšo zelenjavo. Človek se vpraša čemu? Odgovor je preprosto, to so ljudje, ki imajo čut odgo-

prpravijo tudi od 70 do 1000 kosil, kako bi bilo dobro, da bi imeli večjo jedilnico, skratka kot, da tu ostanejo še najmanj ne vem koliko let. »V tem trenutku pa bi le bilo prav, da obnovimo dvorano, za katero so zbrali les domačini«, pravi Mara. »Kajti Matija se je kar precej trudil, da je ta les zbral in če ga ne porabimo, bo škoda.«

ŽLIKROFI

Najbolj hudomušna je Mici, ki najprej kar udriha po tem, kako gostinstvo ni nič cenjeno, ampak v njem pa vztraja že skorajda celo svojo dobo in nekaj čez. »Kaj nas je le prišlo s temi žlikrofi, saj to je za znotraj, hvalabogu, da je ta skrinja, drugače ne vem. Veste, če ni žlikrofov, ni Vojskega. Pa koliko dela je s tem vragom. Pa naj bo, toda imamo jih pa vedno, ko je le kaj prostega časa, smo pri žlikrofi, da jih potem čez vikend ne zmanjka.«

»Ampak puške ne smeš vreči v koruzo, stalno je treba nekaj novega, sedaj smo uspeli z odprtim vinom, to že ima svoj odmev in odobravanje med gosti. Sedaj ga še imam na zalogo, toda ko ga zmanjka, ne vem, kaj bo. Veste, danes je vina vsepovsod dovolj, toda vina ne moreš dobiti.« nam je povedal Matija. »Če ne bi bilo enotnosti med nami, spretnosti in iznajdljivosti, bi pogoreli. Mnogokrat bi potrebovali kakšno pomoč, toda kaj, ko je ne dobiš. Zaenkrat sicer to še obvladujemo, vendar bo treba zadeve nekoliko drugače rešiti.« nam je povedala Mara. »Midve z Mici ne misliha več dolgo vztrajati, verjetno se bova jeseni kar poslovili.« Matija je bolj smučarsko navdahnjen, saj ni

Mara ni samo šefica

čuda, saj je smučarski vaditelj. On vidi izredne perspektive, seveda pod pogojem, da se določene zadeve uredijo in okrepi osebe. Pravi, da je izhodišče, ki ga ima IMP na Vojskem, enkratno, le izkoristiti ga je treba. Nekaj nas je še zbudilo v oči, to je čistoča in urejenost vseh prostor, kar je za danes že skorajda redkost. To tudi ne preseneča, če je luknja na prtu, jo ženske zaišejo.

BOROVNICE

Normalno je, da se vsakdo, ki pride na Vojsko, ne znajde in ne ve, kam naj se da. Nič hudega, tu so že naši gostitelji, ki vas napotijo v bližnje gozdove nabirat borovnice ali pa usmerijo na drug izlet. Borovnic je bilo v času našega obiska kot toče. Drugače pa se lahko podaste v uro hoda oddaljeno partizansko tiskarno Slovenijo, tu pa še ne gre prezreti grobišča na Vojsčici. Če se hočete ozreti na drugo stran proti dolini Soče, se morate odpraviti do Hudočurnika, od koder boste videli tja do Mosta na Soči. V tem trenutku ne smemo zaobiti Gačnika, ki se s številnimi slapovi in tolmuni spušča v dolino Trebuše, o kateri ste v zadnjem času lahko veliko prebrali in slišali. Če ste na Vojskem, ogleda teh lepote ne smete zaobiti, kajti le tako se boste prepričali, kot smo se tudi mi, kaj nam hočejo uničiti »genialni« elektroprojektni.

Tako, pri koncu smo, upajmo le, da se bomo na Vojsko še vračali, kot se vračajo tisti, ki so tu že enkrat bili, pa ne samo zaradi vsega tega, kar nam ponuja narava, ampak v prvi vrsti tudi zaradi ljudi. Ljudi, ki jih ukvarjajo z njimi, oziroma, ki jih sprejemajo. Trojka iz IMP-jevega počitniškega doma že ve, kaj potrebuje človek.

J. VOTEK

Partizanska tiskarna